

EYEN AÑWAN KE MBEN OBUBE MMỌN̄

John 4:1-42

ỌYỌHỌ UKPEP-ÑKPO 30

Eke Ikpo Owo

IKỌ IBUOT: “Ho, mbufo kpukpru emi itoñ asatde, edi ke mmọn̄” (Isaiah 55:1).

I Editie Jesus Ke Mben Obube Mmọn̄ Jacob Ke Ibio-Ibio Ini

- 1 Enye okpoñ Judea ke ntak usua ke abaña editot emi mbet Esie eketotde, John 4:1-3; 3:26
- 2 Enye asaña usuñ Samaria, ata nnen-nnen usuñ emi akade Galilee, John 4:4
- 3 Enye asaña osim ebiet emi ekperede Sychar onyuñ oduok odudu ke mben obube mmọn̄ Jacob, John 4:5, 6; Genesis 33:19

II Ñwan Oro Edisim Obube Ndikoi Mmọn̄

- 1 Jesus ebeñe enye ediñwoñ mmọn̄ ke ini mbet Esie ekekade ndidep udia, John 4:7, 8; Matthew 10:42
- 2 Ñwan oro etiñ ndiwut usua emi odude ke ufot mme Jew ye mbon Samaria ete, “Afo emi edide Jew,” John 4:9; Luke 9:51-56
- 3 Jesus okponore ikọ ubahare ye usua oro onim ñkañ-ñkañ, onyuñ emen ikọ “odu uwem mmọn̄” etiñ, John 4:10; Isaiah 55:1

III Udoñ Ñkpọ Spirit Edemere Ñwan Oro Ke Esit

- 1 Ñwan oro ekere abaña “odu-uwem mmọn̄” oro Jesus eketiñde abaña, John 4:11, 12
- 2 Enye okop nsat-iton̄ abaña mmọn̄ eke oyuhode emi Jesus ekemedede ndino, John 4:13-15; 7:37-39
- 3 Jesus emen itie ukwañ ndọ esie owut enye, ndien enye oboro ete “Afo edi Prophet,” John 4:16-19; 1:9

IV Spirit Edikpono Abasi Ke Akpaniko Ayarade

- 1 Ñwan oro etiñ owut eneni ke abaña akpan itie edituak ibuot nno Abasi, John 4:20; Deuteronomy 16:2
- 2 Jesus ekpep enye ete ke edituak ibuot nno Abasi ke akpaniko idighe ke abaña “itie” edi, akam edi ke “spirit,” John 4:21-24; 2 Ñwed Corinth 3:17
- 3 Jesus ayarade idem onọ enye nte “Messiah” emi enye odoride enyin, John 4:25, 26; 1 Ñwed Corinth 1:30

V Edikabare-Esit Ye Ikọ-Ntiense Añwan Oro

- 1 Mbet Jesus ese ke mkpa-idem, edi, ye ukpono, ete mme Jesus ekpetiñ ikọ ye ñwan Samaria, John 4:27; Utom Mme Apostle 10:28
- 2 Enye okpoñ abañ mmọn̄ esie efehe oduk ke obio ke enye ama okokut Messiah emi ekotde Christ, John 4:28; Isaiah 9:6
- 3 Enye etiñ ikọ-ntiense abaña Christ onọ mbio-obio esie, mmọ enyuñ enim ikọ-ntiense esie ke akpaniko, John 4:29, 30; Isaiah 52:7

VI Akwa Edidemere Ke Obio Sychar emi Odude Ke Samaria

- 1 Jesus odohọ mbet Esie ete “Udia” Mi edi ndinam uduak Andidoñ Mi, John 4:31-34; Mme Hebrew 10:6, 7
- 2 Jesus emen owut mbet, iñwañ emi amakadat ama ebet ukpeñe, John 4:35-38; Matthew 9:37, 38
- 3 Mbon Sychar emi ekabarede esit etiñ ikọ-ntiense: “Owo Emi edi Andinyaña ererimbot ke akpaniko,” John 4:39-42; 1:12, 13

SE EKPEPDE EBAÑA

Usen kiet mme Jew edi etiene John, oduok-owo-mmọn̄ enyuñ edohọ ete, “Rabbi, owo oro okodude ye afo ke edem Jordan oko. . . sese, Enye ke onim baptism, kpukpru owo enyuñ etiene enye.” Anditiñ ntiñ-nnim ikọ Abasi emi okop mbuk oro, nte owo Abasi akpanamde ke spirit nsuhoridem, onyuñ oboro ete, “Enye enyene ndidiñ ñkpon ñka iso, edi ami nnyene ndidiñ ñkabare ñkpri.” Edi ke ini mme Pharisee ekopde mbuk emi, kpa idaha oro ntime ototo. Ke ntak oro Jesus okpoñ Judaea aka ke Galilee.

Ata nnen-nnen usuñ ndika Galilee ebe ke Samaria, okposuk edi Jesus ye mbet Esie esiwakde ndisaña ata anyan usuñ emi edide usuñ Jordan. Edi idaha emi, “ana nte Enye asaña ke Samaria ebe,” ndusuk koro ama odu ukpoñ kiet emi okoyomde uñwam do. Ndien ke ini Enye osimde mben obube mmọn̄ Jacob ndusuk ke oyohọ usen iba, Enye ama etre do man oduok odudu, koro Jesus ama okop mmem-idem kpa nte nnyin nde isikopde mmem-idem. Enye ñko ama onyuñ okop biñ koro mbet Esie ekekade Sychar ndidep udia. Iton̄ okonyuñ asat Enye ñko,

koro ke adañaemi eyen añwan Samaria oro okotode edi ye abañ mmõñ esie ndikoi mmõñ, Enye ama ọdọhọ ete, “Nọ mi mmõñ ññwõñ.” Owo isañ kiet etiñ ete ke obube oro edi ikpat ikie ye ition ke utuñọ esie, edi Jesus ikenyeneke uruk eke akpadade okot mmõñ.

Ñwan oro, ke adañaemi enye ọfiokde ete ke Jesus edi Jew, ọbọrọ ete, “Afo emi edide Jew anam didie ebeñe mi mmõñ ke ini ndide ñwan-a-Samaria?” Mme Jew ikenyeneke ebuana ye mbio Samaria, koro nsuhọ nditọ Israel emi ekesuhọde ke obio ke ini eketañde esien Israel duop efep eka ke ufin, ema ebuaha ye mbon Assyria emi ekedade eto ke ñkañ edem usiaha-utin man edikara mmõ. Ndien okoto ke mmõ emi, ubon Samaria ọtọñ. Ke ntak emi, mme Jew ema ekañ mmõ oro ofuri-ofuri ete idighe nditọ Abraham, inyuñ ibatke mmõ baba kiet ke oruk mmõ, esua mmõ enyuñ esin mmõ ke ndek koro mmõ midighe aba mme Jew, ñko koro ido edikpono mmõ ama ọkpuhọre. Ñko ke ñkañ eken, mbon Samaria ema enyene akamba idioksesit ebaña usua eke mme Jew ekenyenede ebaña mmõ.

Edi Jesus, okposuk edi Enye ekedide Jew, ke utom ima Esie, Enye ikasañake ñkpọ do ye idiok ubahare oro, me ke uwem asari. Ye Jesus, afia, obubit, ndat-ndat, uto-uto, ñkoñkoñ, usuhọre, enyene-ñkpọ, ubuene, ifin ye eyen isọñ, kpukpru ukpọñ emi edi mmõ emi eyomde uñwam emi Enye ikpọñ ekemedede ndinọ. Enye ọkọdọhọ ete “Eyen owo ekedi ndiyom ndinyuñ nnyaña se isopde.” Ke ofuri ukpọñ Esie, Enye asasua idiok-ñkpọ, edi Enye amama mme idiok owo.

Ini efen ke ini Enye ekebede ke Samaria, Enye ama ọdọñ mme isuñ-utom eka ke ekpri obio kiet man enam mbeñidem ebaña Enye. “Edi nditọ Samaria oro inyimeke Enye oduk ke obio mmõ, koro Enye asakde iso ese Jerusalem.” Ndien James ye John ema eyat esit eti-eti ke emi ekesinde Ete-ufọk mmõ, anam mmõ edọhọ ete, “Ọbọñ, nte omonyime nnyin ikot ikañ oto ke enyọñ ọsuhọre edita mmõ kpa nte Elias akanamde?” Edi Ọbọñ ọbọrọ mmõ ete, “Mbufo ifiokke oruk spirit eke mbufo enyenede koro Eyen owo ikedighe ndibiat uwem mme owo, edi ndinyaña mmõ.” Edieke nnyin idide mbet Christ nnyin inyene ndidomo ofuri ukeme nnyin ndinyene esit emi Christ enyenede.

Jesus ọbọrọ ñwan oro ete “Edieke afo ọkpọfiokde enọ Abasi, ye owo emi obupde fi ete, nọ mi mmõñ ññwõñ; afo ekpebeñe Enye ndien Enye ọkpọñọ fi odu-uwem mmõñ.” Emi ekedi ata ñkpọ mkpa-idem ọnọ ñwan oro, kpa nte onyuñ edide ọnọ kpukpru mmõ emi akanam miñwõñke ke Mkpọdihọ mmõñ oro Abasi onimde. Ediwak mme owo mfin ke eyom ke “ndisiaha obube eke mikamake mmõñ,” mmõ ke enyuñ ekop ọkpọsọñ nsatitọñ ebaña odu-uwem mmõñ oro, kpa nte nditọ Israel ke eset. Edi nnyin iduhe ke eyo Jeremiah. Ini mfọñ edi emi, eke enọ Abasi okponde eti-eti, mme idim Mmõñ Uwem enyuñ ewọrọde eto ke akpa-utatan. Edi edieke owo ndomokiet atabade, ndudue esie edi oro.

Isaiah eketiñ nte anditiñ ntiñ-nnim ikọ ke ini enye ofioride ete “Ho, mbufo kpukpru emi itọñ asatde, edi ke mmõñ.”

“Edi ke akpatre usen emi edide akwa usen usọrọ, Jesus adada ofiori ete, Edieke owo ekededi okopde nsat-itọñ, yak enye etiene Mi ediñwõñ, Owo eke ọbuotde idem ye Ami nte Ñwed Abasi ọdọhọde, akpa odu-uwem mmõñ eyeto enye ke idem ọwọrọ.” Ọbọñ eketiñ emi abaña usen Pentecost ke ini ekeñwañade Edisana Spirit, akwa idim mmõñ uwem, emi idem mmõ emi ekedude ke ini Akani Ediomi mikenyeneke. Ekenim akwa uduok-mmõñ Edisana Spirit enọ nnyin ke eyo mfọñ emi. Edi ndusuk, Jesus ama enyene utibe enọ emi ke ekikere Esie ke ini Enye ọkọdọhọde ñwan oro ete “kpukpru owo eke eñwõñde mmõñ emi (mmõñ obube Jacob) eyetọñ ntak okop nsat itọñ: edi owo ekededi eke ọñwõñde mmõñ emi Ami ndinọde enye idikopke nsat-itọñ aba; edi mmõñ oro ndinọde enye eyekabare edi idim mmõñ ke esit esie eke otopde akabare ọwọrọ edi nsinsi uwem.” Ñwan oro ama ọbọrọ ete “Ọbọñ nọ mi mmõñ oro, man itọñ okusat mi, ami ñkunyuñ nsaña adaña usuñ emi ndi ke ọtọ emi ndikoi mmõñ.”

Edi ñkpọ ama odu emi ñwan emi ekenyenede ndinam mbemiso enye akam atatabi mmõñ oro Jesus eketiñde abaña. Enye ekenyene nditim ufọk esie. Enye ekenyene ndineñere mme akani ñkwakwaña usuñ uwem esie. Eyen Abasi ama ọfiok abaña ofuri uwem esie, kpa nte ọfiokde eke nnyin ñko. Ndedibe idiok-ñkpọ ndomo kiet iduhe emi edibede Abasi. Jesus ayarare, owut mme ebe ition emi enye ekenyenede ye eren-owo emi enye osuk oduñde ye enye emi mikedighe ebe esie. Akana nte enye eneñere kpukpru oro, edieke enye oyomde ndinyene Enọ oro Jesus eketiñde abaña. Uyo obukpọñ andifiori, emi edide John ọduok-owo mmõñ ekedi, “Mbufo ekabare esit koro ubọñ Heaven ke ekpere.” Usuñ ndomo kiet iduhe owo ndibe nduk, owo ndomo kiet inyuñ ikemeke ndikut ke mikabakere esit inyuñ ineñere mme ukwañ usuñ esie, koro obio ubọñ Heaven oro enyene nti ye ndisana owo.

Ke ndiyarade uwem esie, ñwan emi ama enyene ata ntọtuñọ ekikere abaña enye emi Jesus ekedide. “Ọbọñ mmokut nte Afo edi Prophet.” Enye onyuñ ada ifet emi nditọñ ntak ntiñ mbaña eneni ye utọk emi esidude ke ufọt mme Jew ye mbon Samaria. “Mme ete nnyin ekam etuak ibuot enọ Abasi ke obot emi; ndien mbufo ete, ebiet eke owo akpatuakde ibuot ọnọ Abasi odu ke Jerusalem.” Ke ata anyan ini emi ekebede, mbon Samaria ema

ebɔp itie-ukpono Abasi ke obot Gerizim, ikoyomke usuñ ikpɔñ obube mmɔñ Jacob oro, edi idut efen emi ekesuade mmɔ ema ebe eduk enyuñ ewuri itie-ukpono Abasi oro. Edi mbon Samaria, emi enimde mme Nwɛd Moses ke akpanikɔ enyuñ enyenede idorenyin ke Messiah emi ekeñwɔñɔde ekesuk etetuak ibuot eno Abasi ke obot oro. Eneni ke abaña nnen-nnen itie edituak ibuot nnɔ Abasi emi iketreke ke mme Jew ye mbon Samaria. Ke ata ediwak emana, eda oro nte iso utɔk ye eneni ke ufɔt mme nsio-nsio ñka emi edɔhɔde ete idi mme okpono Abasi. Jesus nde, ke nditɔñɔ ntak mfumi kpukpru utɔk ye eneni mme owo, ebriere, ofumi ofuri ke ibio-ibio ye ata ediye ikɔ ete “Edi ini ke edi, omonyuñ ededi ama, eke ata mme andituak ibuot edituakde ibuot enɔ Ete ke spirit ye ke akpanikɔ: koro edi mmɔ eke etiede ntem ke Ete oyom ete etuak ibuot enɔ Imɔ.”

Mi ndien ñwan oro ɔdɔhɔ ete, “Mmɔfiɔk nte Messiah (emi ekerede Christ) ɔmɔñ ededi: ke ini Enye edidide, Enye eyeñwañade kpukpru ñkpɔ ɔnɔ nnyin.” Tutu osim ini emi, Jesus ikayarakede inɔ kpa idem mme ikpɔ ɔfiɔk ibet emi ekedude ke Itie-ukpono Abasi. Edi kpa ofin añwan emi okodude ke mben obube mmɔñ, ke Enye ɔkɔdɔhɔ ete, “Ami emi nneneme nneme mi ye afo ndi Enye.” Enem didie owo ndikpañ utɔñ nnɔ ikɔ, me, nneme emi otode inua Eyen Abasi! Akamba uñwana asiaha eyen añwan emi ke esit. Eñwɔñɔ emi ekeñwɔñɔde ke ata anyan ini ɔmɔwɔrɔ osu. Se Messiah adade enye ke iso mi, kpa Enye emi enye okoyomde.

Ke enye ama ɔkɔkpɔñ abañ-mmɔñ esie, enye ama efehe oduk ke obio ye ikɔ-ntiense, “Edi edise owo emi ekemende kpukpru se akananam nnamde etiñ ɔnɔ mi; ndi Enye edi Christ?” Kpa idaha oro, akwa otu owo emi edide mbio-obio esie ewɔrɔ udim-udim ke obio eka ke mben obube mmɔñ Jacob, man eke kut owo emi enye etiñde abaña. Do ke akwa edidemere ɔkɔtɔñɔ ke Sychar. Ikɔ-ntiense emi mmɔ etiñde enɔ eyen añwan oro edi: “Ke emi nnyin imonim ke akpanikɔ, idighe koro afo eketiñde, edi koro nnyin ima ikokop ke idem nnyin, inyuñ ifiɔk ite, Owo emi edi Andinyaña ererimbot ke akpanikɔ.”

Ke mme isua ema ekebe, ke ndo-ndo oro usen Pentecost ama ekebe, Philip emi ekedide Asuan-etop ikɔ Abasi ama ɔdɔk aka kpasuk ukem obio Samaria emi, onyuñ ɔkwɔrɔ Christ ɔnɔ mmɔ, “Ndien mme otu owo ekpañ utɔñ ye esit kiet enɔ se Philip etiñde, ke ini mmɔ ekopde enyuñ ekutde mme idiɔñɔ eke enye anamde.” Edikem ke ini mme Isuñ-utom (Apostle) emi edude ke Jerusalem ekopde ete, mbon Samaria ema ebɔ ikɔ Abasi, mmɔ edɔñ Peter ye John, emi ke adañaemi mmɔ esimde mmɔ ekesobo ye otu owo emi ekebɔde erinyaña ye edinam-asana. Ke edidori mmɔ ubɔk, Peter ye John ema ebɔñ akam ndien mmɔ emi ekenimde ke akpanikɔ ema ebɔ Akwa Uduɔk-mmɔñ Edisana Spirit, nte ekenyuñ eñwañade enɔ ke usen Pentecost. Nnyin ifiɔk didie, ndusuk ke ini akwa mboho eridemere emi, me ñwan Samaria oro ama asaña ye ata ediwak mbio-obio esie edi, emi ke otu mmɔ oro, eketɔde mkpasip, mmɔ ñko ekenyuñ etiene ebɔ Iberedem Edisana Spirit, edara ke Akpa odu-uwem Mmɔñ oro, “eke otopde akabare ɔwɔrɔ edi nsinsi uwem?”

MME MBUME

- 1 Nso ikedi ntak emi Jesus akadahade ɔkpɔñ Judea ke ini emi?
- 2 Ewe ekedi ata nnen-nnen usuñ tɔñɔ ke Judea sim Galilee?
- 3 Ewe usuñ efen ke Jesus ye mbet Esie ekesisaña ndusuk ini?
- 4 Nso ikedi ntak emi Enye akasañade Samaria ebe ke utɔ ini emi?
- 5 Ke ini Enye ekebeñede ediñwɔñ mmɔñ ke mben obube oro, nso ikedi ntak emi ñwan oro akafañade?
- 6 Nso ke Jesus ɔkɔbɔrɔ ñwan oro ke ini enye ekesinde ndinɔ Enye mmɔñ?
- 7 Ke nso utɔ usuñ ke ñwan oro ekenyene ndibɔ odu-uwem mmɔñ oro Jesus ɔkɔdɔhɔde enye?
- 8 Nso ikedi ntak emi Jesus ekemende akani uwem esie etiñ ɔnɔ enye idaha emi?
- 9 Nso ikedi ikɔ-ntiense ñwan oro ke ini enye afiakde aka ke obio?
- 10 Nso ye nso ke ikɔ-ntiense esie akanam ɔnɔ mbio-obio esie?
- 11 Siak mme akpanikɔ emi Jesus ekekpɛpɛde ñwan emi ke mben obube oro?